

Handläggare
Åsa Örnevik
Telefon: 0850815039

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2020-02-06

Remiss Klimathandlingsplan 2020-2023

För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2019/1041

Förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i budget 2019 i uppdrag att revidera Strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Strategin benämns numer Klimathandlingsplan 2020-2023 – För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

I stadens Miljöprogram 2020-2023 anges Stockholms stads målsättningar på klimatområdet. I Klimathandlingsplan 2020-2023 konkretiseras Miljöprogrammets målsättningar med ansvarsfördelning och åtgärdsexempel. Klimathandlingsplanen uttrycker stadens klimatbudget till 2040 i form av en ambition på maximalt tillåten utsläppsmängd om 19 miljoner ton koldioxidekvivalenter under perioden 2020-2040. Detta är den del av den globala klimatbudgeten som staden avser att ta på sig.

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Klimathandlingsplanen 2020-2023. Med denna handlingsplan höjer staden ambitionsnivån för att möta Parisavtalets åtaganden. I handlingsplanen framhävs att ”Hela stadens organisation behöver bidra”. Förvaltningen arbetar med samt ämnar att vidareutvecklas inom miljö – och klimatarbetet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i budget 2019 i uppdrag att revidera Strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Strategin benämns numer Klimathandlingsplan 2020-2023 – För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

Arbetet med att ta fram klimathandlingsplanen har letts av kommunstyrelsen med hjälp av en stadsövergripande samordningsgrupp. Parallellt har Stockholms Miljöprogram 2020-2023 utarbetats. I stadens Miljöprogram 2020-2023 anges Stockholms stads målsättningar på klimatområdet. I Klimathandlingsplan 2020-2023 konkretiseras exempel på vilka åtgärder som kan genomföras för att nå målen.

Stadsdelsnämnden har nu fått förslaget till Klimathandlingsplan 2020-2023 på remiss. Remissvar ska efter begärt anstånd vara kommunstyrelsen tillhanda 7 februari. Klimathandlingsplanen har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder, Stockholms Stadshus AB samt många övriga externa remissinstanser så som Göteborgs stad och Malmö stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 30 januari 2020.

Ärendet

I stadens Miljöprogram 2020-2023 anges Stockholms stads målsättningar på klimatområdet. I Klimathandlingsplan 2020-2023 konkretiseras Miljöprogrammets målsättningar med ansvarsfördelning och åtgärdsexempel.

Målsättningarna är:

Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 1,5 ton CO₂e per invånare.
- Minskad klimatpåverkan från konsumtionen.

En fossilfri organisation 2030, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 105 000 ton CO₂e från stadens verksamheter.
- Effektiv energianvändning.

Klimathandlingsplanen uttrycker stadens klimatbudget till 2040 i form av en ambition på maximalt tillåten utsläppsmängd om 19 miljoner ton koldioxidkvivalenter under perioden 2020-2040.

Detta är den del av den globala klimatbudgeten som staden avser att ta på sig.

För perioden 2020-2023 redovisas konkreta åtgärder för minskade utsläpp av växthusgaser som ska leda till att etappmålet om högst 1,5 ton CO₂ per invånare nås. Dessa åtgärder är angivna som beting

för olika utpekade kommunala nämnder och bolagsstyrelser. Åtgärdsbetingen utgör stadens klimatbudget för perioden 2020-2023. Åtgärdsområdena med tillhörande beting är:

- Transporter
- Energianvändning för värme och kyla inom bebyggelsen
- El-produktion och användning
- Gasproduktion och användning

Nämnder och bolag som har utsläppsbe­ting i handlingsplanen ska arbeta in dessa i sina verksamhetsplaner och beskriva vilka aktiviteter/åtgärder som ska genomföras, så att uppföljning kan ske på åtgärd och beting.

I Klimathandlingsplanen framgår att hela stadens organisationer behöver bidra. Stadsdelsnämnder har inga beting men de ska i verksamhetsplanen beskriva vilka åtgärder de avser vidta inom sina respektive verksamheter utifrån rådighet.

Klimathandlingsplanen anger också hur staden kan ha netto-nollutsläpp senast år 2040. Detta kan till exempel ske genom att staden aktivt vidtar åtgärder för att öka produktionen av biokol. Staden kan också driva på arbetet för att fånga in och lagra koldioxid. På så vis kan kvarvarande utsläpp från till exempel plast i avfallsförbränningen kompenseras.

Det långsiktiga målet är att Stockholm ska vara klimatpositiv 2040. För att nå detta behöver teknik och affärsmodeller för negativa utsläpp utvecklas. Staden kan inte själv uppnå ett sådant ambitiöst mål och därför behövs en kraftsamling tillsammans med såväl regering som EU.

Handlingsplanen anger vidare vilka processer som måste drivas för att de långsiktiga klimatmålen ska kunna nås. I planen anges ansvariga nämnder och bolag. Stadsdelsnämnder anges inte som ansvariga för att driva någon angiven process.

Stockholms stad höjer ambitionen genom att också redovisa hur staden kan arbeta med klimatåtgärder rörande konsumtion av till exempel flygresor, mat och byggmaterial. I det arbetet kan staden gå före och inspirera andra.

I Klimathandlingsplan 2020-2023 konstateras att staden saknar rådighet över flera åtgärder, framför allt inom transportområdet, och att frågan om åtgärder för vägtrafikens utsläpp behöver utredas ytterligare. I kommunstyrelsens förslag till budget 2020 finns

uppdrag om att stärka stadens påverkansarbete, och att ta fram en handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp för vägtrafiken fram till år 2030. Om de nationella styrmedlen för minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken skärps kan det finnas möjligheter för staden att öka ambitionen ytterligare.

För ökad tydlighet mot nationella mål har begreppet ”fossilbränslefritt” ersatts med ”fossilfritt” och ”klimatneutralt” uttrycks som ”inga nettoutsläpp”. Inga nettoutsläpp innebär att utsläppen ska minska med ca 85 procent jämfört med 1990.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Klimathandlingsplanen 2020-2023. Med denna handlingsplan höjer staden ambitionsnivån för att möta Parisavtalets åtaganden.

I handlingsplanen framhävs att ”Hela stadens organisation behöver bidra”. Förvaltningen arbetar med samt ämnar att vidareutvecklas inom miljö – och klimatarbetet.

Planen framhäver vikten av att verksamheternas egna transporter i större utsträckning går över till elfordon och cykel. Förvaltningen har endast miljöbilar och utökade under året flottan med två stycken eldrivna lådcyklar. För närvarande har endast innerstaden tillgång till mattransport med cykel. Förvaltningen önskar möjlighet att i framtiden kunna använda sig av den tjänsten även i ytterstaden.

I klimathandlingsplanen nämns återkommande vikten av att stadens förvaltningar och bolag ställer relevanta klimatkrav vid upphandlingar. Vad gäller klimatkrav vid upphandlingar av mindre energiintensiva entreprenader till exempel för skötsel av parker och naturreservat anser förvaltningen att samverkan behövs kring att definiera lämpliga klimatkrav vid upphandlingen av olika kategorier samt att användarvänliga upphandlingsmallar därefter uppdateras.

I klimathandlingsplanen rekommenderas att samtliga resor inom landet samt Köpenhamn och Oslo sker med tåg. Stadens rese - och mötespolicy var på remiss under hösten och i den nämns över 50 mil som en gräns för att välja flyg i tjänsten. En samstämmighet i styrdokumentet efterfrågas.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för äldre

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen fortsätter att aktivt arbeta med energieffektivisering och minskade utsläpp av växthusgaser. Pågående energieffektiviseringsåtgärder utförs än noggrannare i avseende att endast nödvändiga utbyten sker. Miljöförvaltningens Energicentrum får ta del av inventeringsunderlag och används som rådgivare för att

säkerställa att utbyten sker där mest effekt ges. För att kunna genomföra åtgärder ansöker förvaltningen om klimatinvesteringsmedel. Förvaltningen önskar att även resurseffektiv avfallshantering som till exempel installation av matavfallsskvarn med tillhörande kombitank var möjlig av ansöka om.

Förvaltningen har som rutin att vid projektering av nya förskolor ställa krav på miljöbyggnad samt utreda alternativ energiförsörjning som solenergi. För att bredda detta arbete kan förvaltningen ha som rutin att efterfråga miljöbyggnad samt utreda alternativ energiförsörjning vid nyproduktion av samtliga hyreslokaler som förvaltningen kommer hyra. Vikten av att gröna hyresavtal skapas lyfts i planen. Förvaltningen har ambitionen att utreda möjligheterna för att teckna gröna hyresavtal vid nytecknande/omförhandling av lokalhyreskontrakt i den mån det går.

Förvaltningen ser positivt på utvecklingsarbetet för klimatberäkningar av de menyer och måltider som serveras på förskolor, skolor och äldreboenden. Förvaltningen utreder möjligheterna att arbeta projektbaserat inom verksamheter för att mäta och minska matsvinnet. Stadsdelsnämnderna tillsammans med utbildningsnämnden och äldrenämnden står som ansvariga för att utveckla kravnivån för klimatprestanda för måltider som serveras i förskolor, skolor och äldreboenden. Förvaltningen deltar i projektgrupp klimatsmart mat och matsvinn där utvecklingsarbetet sker.

Vidare tar klimathandlingsplanen upp att det utöver stadens klimatinvesteringsmedel även finns statliga projektstöd att söka. Förvaltningen anser att det är svårt att överblicka tillgängliga utlysningar för projektstöd och arbetet med att få extern finansiering är resurskrävande. Förvaltningen föreslår att facknämnder får uppdraget att sprida information och även samordna projekt vilka strävar mot uppfyllnad av stadens mål och ambitioner, även om genomförandet sker inom stadsdelsförvaltningarnas verksamheter.

Stockholm Vatten och Avfall är ansvariga för att ”Utreda möjligheterna att införa miniåtervinningscentraler i samtliga stadsdelar” Förvaltningen ser behovet av fler Pop-Up placeringar, tätare intervaller av hämtning av farligt avfall samt återvinning i stadsmiljö.

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Ekonomichef

Bilagor

1.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2020-01-13